

آقایاب. تمام آقایان محترم تصدیق
بفرمایند که مستخدمین مجلس در انجام
خدمات و وظائف خودشان جانفشانی میکنند
و يك قانون استخدامی هم برای ترتیب
استخدام آنها تنظیم شده و شور اول آنهم تمام
شده است فقط شور دوم آن باقی مانده و بنده
فکر کردم دیدم اگر در جلسات رسمی
آقایاب مهم در دستور هست
اگر پیشنهاد بشود ممکن است تصویب
بعضی از آن لوابح بتأخیر بیفتد از این جهت
پیشنهاد کردم که يك جلسه مخصوص علاوه
شود بر جلسات رسمی مجلس اختصاص بیاید
شور دوم در قانون استخدام مستخدمین مجلس
رئیس - آقای آقا سید یعقوب
(اجازه)
آقا سید یعقوب - خوب شد که آقای
آقایاب عقیده خودشان را اظهار فرمودند
ولی بنده تقاضا دارم که روز پنجشنبه اول
جلسه همین قانون استخدام مطرح شود
آقایاب - اگر در اول جلسه روز
پنجشنبه قبول بفرمایند بنده هم عرضی ندارم
رئیس - آقای وزیر فواید عامه فرمایشی
دارند
وزیر فواید عامه - بلی اگر چه بنده
می بینم آقایان راجع بدستور روز پنجشنبه
پیشنهادهای زیاد دارند ولی در هر صورت
بنده هم می خواهم تقاضا کنم که از برای
روز پنجشنبه سه چهار فقره لایحه است که
کمیسیون فواید عامه هم رأی داده و تصویب
نموده است آنجا جزو دستور شود
يكی قانونی است بطور کلی برای
امتیاز چراغ برق در تمام مملکت یعنی در
شهرها - يكی هم لایحه امتیاز ربالسوس
و دیگری لایحه راجع بلوله کشی فقط
بیچاره خاله است حالا اگر آقایان موافقت
بفرمایند این چند فقره لایحه زودتر بگذرد
خیلی خوب است و اگر هم موافقت نمی فرمایند
دیگر خود آقایان میدانند
آقایاب بنده در اینصورت پیشنهادم را
استرداد نمیکنم و تعقیب میکنم که يك روز
مخصوصی برای اینکار معین شود و تقاضا
دارم رأی گرفته شود
رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای
آقایاب آقایان موافقت قیام فرمایند
(عدم قیام نمودند)
رئیس - تصویب نشد جلسه آتی به روز
پنجشنبه سه ساعت نیم قبل از ظهر و اگر
آقایان موافق باشند همان پیشنهاد آقای
وزیر فواید عامه دستور اول جلسه باشد و بعد
هم بقیه دستور امروز
جمعی از نمایندگان - صحیح است
(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر
ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی
سید محمدتدین
منشی م - شهاب
منشی علی خطیبی

جلسه ۲۴۱
صورت مشروح مجلس
مورخه پنجشنبه اول
بهمن ماه ۱۳۰۴ مطابق
ششم رجب المرجب ۱۴۴۴
مجلس دو ساعت و بیست دقیقه
قبل از ظهر بر است آقای تدین
تشکیل گردید
(صورت مجلس سه شنبه بیست و
نهم دیماه را آقای آقامیرزا شهاب
قرائت نمودند)
رئیس - آقای شوشتری
(اجازه)
شوشتری - قبل از دستور عرض
دارم
رئیس - آقای حاج حسن آقا ملک
حاج حسن آقا ملک - قبل از دستور
عرض دارم
رئیس - آقای طهرانی
آقا شیخ محمدعلی طهرانی - قبل از
دستور عرض دارم
رئیس - آقای رضوی
رضوی - بنده هم قبل از دستور عرض
دارم
رئیس - آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - بنده عرضی ندارم
رئیس - آقای غلامحسین میرزا مسعود
غلامحسین میرزا مسعود - در دستور
عرض دارم
رئیس - آقای اتحاد
اتحاد - بنده هم در دستور عرض
دارم
رئیس - آقای کازرونی
کازرونی - بنده دیگر عرض ندارم
رئیس - نسبت بصورت مجلس ایرادی
نیست ؟
(گفته شد خیر)
رئیس - صورت مجلس تصویب شد
آقای شوشتری
(اجازه)
شوشتری - بنده وقت گرانهای
مجلس را نمیخواهم تلف کنم خیلی باختصار
تذکره از مقام محترم ریاست مجلس شورای
ملی سه جمله را استدعا و استفاده میکنم
خوبست در این موقع که آقای وزیر
فواید عامه تشریف دارند قدری برای
بنده دقت بفرمایند
چند جلسه قبل پس از اجازه استدعا
کردم در اینموقع هم عرض میکنم که حوزه
انتخابیه بنده که استر آباد است پس از
این سختی ها که یکسال دچار شده و بعد الله
دولت موفق شد و صحرا را امنیت داد يك
صدمات فوق العاده بیک عده از اهالی
استر آباد وارد شده از حیث سوزندان دهات
کشتن رعایا و بالاخره بردن ملک آقای آقا
میرزا محمد مهدی مجتهد و غیره که در سرحد
ترا که و استر آباد واقع بوده در این موقع

وزارت مالیه فشار آورده است بعنوان خالصه
انتقالی مبالغی از سته قبل و امسال ایشان
مطالبه میکنند در صورتی که اساساً موضوع
منتفی است ملکشان رفته و از هسنی ساقط
شده اند
بنده اینجا استدعا میکنم که طرف
توجه واقع شود که دولت عطف توجهی
بکند شاید برای این بیچاره های فلک زده
يك تکلیفی معین شود
دیگر مسئله نیمه عشر اوقاف است آن
جلسه هم عرض کردم این مسئله با اینکه از
مجلس گذشته چهار سال فشار آورده اند
و با کمال سختی مردم را حبس میکنند
میرند نگاه میدارند و مطالبه میکنند این
که عایدی نیست
آخر عایدی پیدا کردن وزارت
مالیه و کمیسیون محترم آمریکائی برای
مملکت اینست ؟
قضیه دیگر که لازم است آقای وزیر
فواید عامه توجه بفرمایند این است که اهالی
سی و پنج شش هزار تومان پول دارند و تا
جلوی گردنه زرین کل از اینطرف شوسه
شده و از بسطام تا گردنه زرین کل از آنطرف
ويك گردنه زرین کل است که این وسط
باقی مانده که بیش از بیست و پنج شش هزار
تومان خرج ندارد و اگر اینجا شوسه شود
موتور مستقیماً وارد صحرا میشود
اگر درست تحقیق بفرمایند باز شدن
راه صحرا برای مرکز طهران از حیث آذوقه
از حیث غله از حیث بسط آمدن در صحرا از
هر جهت هم مردم آنجا را مستغنی میکند
و هم مردم صحرا را هم يك راهی شوسه
شده
در اینموقع که در کمیسیون بودجه
هفتاد و پنج هزار تومان از حقوق يك اشخاص
غیر مستحق کسر شده این راه هم بیست و
پنج شش هزار تومان بیشتر خرج ندارد
خوبست این راه را صاف کنند استدعای
بنده همین است
جمعی از نمایندگان - دستور
رئیس - وارد دستور بشویم
بعضی از نمایندگان - بلی
رئیس - آقای رهنما
(اجازه)
رهنما - راپرت راجع چراغ برقیهای
شهرهای ایران چون حاضر نیست آقایان
اگر موافقت بفرمایند برای جلسه بعد بماند و
راپرت هایی که حاضر است يكی لوله بیچار
خاله است يكی هم لایحه توسعه اقتصادی
جزو دستور شود
رئیس - پیشنهادی از طرف جمعی از
آقایان راجع بدستور رسیده است قرائت
میشود
(بعضیون ذیل قرائت شد)
امضاء کنندگان ذیل پیشنهاد میکنیم
لایحه قانونی راجع بتعمیر فردوسی امروز جزو
دستور شود
رئیس - آقای افسر
(اجازه)

افسر - عرض کنم البته اهمیت فردوسی
محتاج باین نیست که بنده چیزی عرض
کنم و راجع بمخارج این مسئله که چطور
باید ساخته شود این را در نظر گرفته اند
و این مسئله را نسبت بسایر لوابح مقدم
میدانم
برای اینکه این نمبر بیاد گارتاریخ
نهمصدساله او است و اگر امسال بگذرد موقع
میگذرد و باید صد سال دیگر صبر کرد
که هزار سال بشود و هزار ساله اش کنند
و قبرش از میان میرود
بهترین ترتیب بمقیده بنده این است
که آقایان اجازه بفرمایند پنج دقیقه هم
بیشتر وقت لازم ندارد و بر بودجه مملکت هم
چیزی نمی افزاید و اگر تصور کرده اند در
خارج بر تعمیر خواهند افزود خیر بر تعمیر
هم نخواهند افزود و در موقعش بنده توضیح
خواهم داد اگر موافقت بر سایر مطالب
مقدم باشد
رئیس - آقای شوشتری
(اجازه)
شوشتری - مخالفم - بنده جواب
مختصری میدهم - عمر مجلس کوتاه است
بنده هم فردوسی معتقدم ولی خوبست
معتقد باشیم يك اصلی که همان دستوری
که معین شده در این جلسات همان را مطرح
کنیم که بتوانیم يك کاری صورت بدهیم
و این بمقیده بنده يك کاری فوری فوتی
هم نیست
رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای
افسر - آقایانیکه موافقت قیام فرمایند
(اغلب نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - خبر کمیسیون
بودجه راجع باین پیشنهاد قرائت می
شود
(شرح ذیل قرائت شد)
ماده واحده - مجلس شورای ملی
بوزارت مالیه اجازه میدهد از عوائد خالص
فروش نمبری که بنام فردوسی اشاعه خواهد
شد آنچه زائد بر عوائد استعمال معمولی
پستخانه است برای ساختن مقبره فردوسی
تخصیص دهد
رئیس - آقای افسر که موافقت آقای
کازرونی
(اجازه)
کازرونی - موافقم
رئیس - آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - موافقم
رئیس - آقای دکتر آقایان
دکتر آقایان - موافقم
رئیس - آقای تقی زاده
تقی زاده - موافقم
رئیس - آقای نظامی
نظامی - موافقم
رئیس - آقای شیروانی
شیروانی - بنده می خواهم از آقای مغیر
بیرسم این نمبر را کی اشاعه میدهد؟

کسی است از گرفتار است بادت اشاعه
میرزا عبدالله خان معتمد مقرر کمیسیون -
در کمیسیون هم اینک نشسته مذاکره شد و
توضیحات داده شد بهیچوجه کسی غیر از
دولت اشاعه نخواهد داد و مخصوصاً اداره
پست و وزارت مبالغه متصدی نخواهند
بود.

رئیس - رأی گرفته میشود باین ماده
واحد باورقه
(اخذ آراء بعمل آمد)
رئیس - اخذ آراء تمام شد
(استخراج آراء بعمل آمد و هشتاد و
یک ورقه سفید تعداد شد)
رئیس - هده حضار ۹۳ با اکثریت ۸۱
رای تصویب شد
اسامی رأی دهندگان - آقایان : ملا
عبدالغفر مفتی - میرزا عبدالله خان معتمد
آقا سید حسن اجاق - افشار محمد ولی -
میرزا فیروز - میرزا حسن خان پیرنیا - اسمعیل
خان قشقائی -
میرزا آقاخان عصر انقلاب - کازرونی -
الوتی - دولت آبادی - میرزا حسینخان
پیرنیا - حیدرقلی میرزا حشمتی - افسر -
رهنما - شوشتری -
میرزا حبیب الله خان کمالوند - تقی -
زاده - سلیمان میرزا - میرزائی - یاسائی -
آشتیانی - یحیی زنگنه - آقا میرزا شهاب
الدین - زاهدی - میرزا محمود خان وحید -
امیر حسینخان بختیاری - آقا شیخ هادی
طاهری - آقا رضاهادی - ایزدی -
روحی -
صدرائی - سید علاءالدین بهجانی -
دستغیب - میرزا یوسف خان قائم مقام -
میرزا رضا خان حکمت - میرزا محمدخان
مصدق - سید ابوالفتح - ناصر دمانی -
دکتر امیرالم - کی استوان - میرزا سید
احمد احشام - دکتر آقایان - سید ابراهیم
ضیاء -
میرزا صادق خان اکبر - دکتر ضیائی -
شیخ الاسلام - ملایری - میرزا سید حسنخان
زعیم - طباطبائی دیبا - طهرانی - علیجان
اعظمی - حبیب الله خان شادلو - میرزا سید
احمد بهجانی -
حاج حسن آقا ملک - شیروانی - میرزا
محمد تقی ذوالقدر - فرمند - حاج شیخ
عبدالرحمن صالحی - حاج سید محمد طهائی
محمد تقی خان اسعد - میرزا محمد خان
مظفری -
میرزا عبدالجبار صدر - آقا سید
کاظم یزدی - فرج الله خان کردستانی -
آصف - سید کاظم خان اتحاد - میرزا
حسنخان اسفندیاری - سهراب زاده - میرزا
سید حسن کاشانی - هایم - آقا رضا تجدد -
اکبر میرزا - میرزا محمد نجات - عباس
میرزا فیروز - آقا سید یعقوب - حاج میرزا

اسدالله خان کردستانی - میرزا علیخان
خطیبی -
سلطان ابراهیمخان افخمی - سید الله
خان اسکندری - سهراب خان ساکینیان -
حاج میرزا احمد خان اتابکی - میرزا پندالله
خان -
رئیس - آقای اتحاد راجع بدستور
فرمایشی داشتند؟
اتحاد - قبل از آنکه نظر خود را
در دستور بعرض آقایان برسانم از آقایان
اجازه میخواهم سوء تفاهاتی را که در
بیانات جلسه گذشته بود رفع کنم.
بعد از اینکه بنده از اطاق جلسه خارج
شدم بعضی از رفقا بمن فرمودند که نسبت
ببعضی از آقایان حمله شده است بنده می-
خواستم عرض کنم که بنده در ظرف این مدت
نسبت بتمام آقایان ارادت داشته ام و هیچ
مقصود حمله بهیچکدام از آقایان نداشته ام و
مخصوصاً نسبت ببعضی آقایان از قبیل آقای
رضوی نهایت ارادت را دارم و امیدوارم
که هیچ وقت ارادت خود را نسبت بآقایان
فراموش نکنم.
مقصود از این مسئله که بنده تعقیب میکنم
خدا شاهد است که از برای خودم نیست و از
برای خودم نظری ندارم ولی اگر روزی
باداره تقاعد وزارت مالیه تشریف ببرید
خواهیددید که چه مصائبی در آنجا برای
مأمورین تولید شده و روی مشکلاتی
که در قانون استخدام پیش آمده چقدر باین
مردم صدمه میزند.
بیشتر این صدمات متوجه مأمورینی
است که در ولایات بوده اند - چون اغلب
اشخاصی که از مرکز مأموریت داشته اند
غالباً احکام وزارت در دست دارند ولی
مأمورین ولایات چون دستشان بوزارتخانه
ها و وزراء نمیرسیده یک احکامی درست
آنهاست و یک سوابقی دارند و هیچکس
بحرف آنها گوش نمیدهد.
علت اینکه بنده این ماده را انتخاب
کردم این بود که یک روزی حضرت آقای
پیرنیا (مومن الملک) در کمیسیون نظامنامه
که داشتیم آنجا اظهار فرمودند که در قوانین
اروپا گاهی ملاحظه میشود که یک ماده از
نقطه نظر سابق عبارت و جمله بندی شبیه بتمام
قانون نیست - علت اینکه یک قانون همیشه در حال
تکمیل است اینست که قانونیکه وضع میشود
یک نواقصی دارد.
وقتی که یک نفر وکیل بادت می-واحد
آنرا اصلاح کند بطور کثیراً تمام قانون را
عوض کند - آن ماده را استخراج میکنند و بجای
آن یک ماده که بنظر خودش میرسد که رفع معایب
رابیند وضع و بمجلس تقدیم میکنند و اینهم
البته عملی تر است برای اینکه ملاحظه می
فرمایید کمیسیون قانون استخدام مجبور بود
بتمام قانون رسیدگی کند و از این جهت وقت

اجازه نداد که رایرت بدهد
یک نفر از نمایندگان - داده است
اتحاد - بلی تازه داده است و چند ماده
را بقید فوریت پیشنهاد کرده - بعضی از
آقایان تصور فرمودند این طرحی که تقدیم
شده است بدون مطالعه بوده است - در صورتی
که اینطور نیست.
بنده این طرح را خدمت آقای رئیس
آقای تهرانی و آقایان ملاحظه کردند خدمت
آقای پیرنیا و آقای مدرس فرستادم ملاحظه
کردند آقای حائری زاده طرح را دیدند
و رفتند با ماده ۷۲ قانون استخدام تطبیق
کردند با آقای افسر مذاکره کردند و
بعضی کلمات را جرح و تعدیل کردیم
آقای یاسائی هم بطور طرح دیدند و یک جمله
علاوه کردند.
یک نفر از نمایندگان - همه دیدند
اتحاد - بلی همه دیدند بنده مقصودم
این است که این سوء تفاهم را رفع کنم
که آیا ممکن است ۹۰ نفر یک چیزی را
تفهمیده امضاء کنند و تمام آقایان فهمیده و
امضاء کردند.
ولی عجله چون آقای وزیر فواید عامه
یک مطالبی را برای تعیین دردستور تقاضا
کردند و بنده هم ایشانرا دوست دارم و هم
باینستطالبی که پیشنهاد کرده اند علاقه دارم
باین جهت راجع بقبل از تنفس تقاضا
نمیکند.
ولی تمنای میکنم از آقایان اجازه بفرمایند
بعد از تنفس این یک ماده مطرح شود و اگر
بعضی کلماتش یا بعضی عباراتش خراب
باشد بدباشد و اسباب بدبختی باشد با اسباب
خرج دولت باشد چون طبع و توزیع شده است
آقایان میتوانند پیشنهاد کنند معایبش
رفع و ضمنتگان میکنند یک خدمت و
یک ثواب بزرگی نسبت بیک عده مردم
شده است.
رئیس - علی ای حال تعیین تکلیف آن
موقوف بمذاکره تنفس است خبر کمیسیون
فوائد عامه راجع بماده سیزدهم عصاره
سوس مطرح است.
(شرح ذیل قرائت شد)
ماده سیزدهم - انتقال این امتیاز بهر
نحوی از انحاء باتیاع خارجه یا سرکشت
های خارجه ممنوع و موجب الغاء امتیاز خواهد
بود ولی در صورتیکه موافق ماده ۷۴ شریکتی
تشکیل شود اتیاع خارجه هم میتواند از
اسهام شرکت مزبوره خریداری نمایند
مشروط بر اینکه هیچ وقت مجموع اسهامی
که بخارجه منتقل میشود باندازه نرسد که
اکثریت آراء مجموع عمومی شرکت را
باتیاع خارجه بدهد.
تبصره - در هر حال شرکاء غیر ایرانی
نباید بهیچوجه دارای اکثریت آراء مجموع
عمومی باشد.
رئیس - آقای دکتر آقایان
(اجازه)

فانونرا عمل نکرده اند و وقتی که قانونرا
عمل نکردند دولت اساساً حق دارد لغو
کند.
بعضی از نمایندگان - لغو هم
هست.
مخبر - بقول آقایان لغو هم هست بنا
براین اینقسمت محتاج نیست حالا اگر باز
هم با احتیاط زیاد محتاج است و آقایان
میخواهند موافقت بکنند وقتی که رأی بدهند
البته قبول میشود.
رئیس - پیشنهاد آقای قشقائی
(شرح ذیل خوانده شد)
در ماده ۱۳ ارب السوس عوض خریداری
نوشته شود که تحصیل نمایند.
رئیس - آقای قشقائی
(اجازه)
قشقائی - اینجا اجازه داده نشده است
که زیادتیر خریداری نمایند ولی ممکن است
بمنوان مصالحه یا بخشش و غیره واگذار
شود اینست که بنده پیشنهاد کردم که
عوض خریداری نمایند نوشته شود - تحصیل
نمایند.
وزیر فواید عامه - ماده را بخوانید
رئیس - عبارت ماده یکمرتبه دیگر
خوانده میشود.
(مجدداً قرائت شد)
رئیس - آقای شیروانی
(اجازه)
شیروانی - بنده اجازه نخواستم
رئیس - آقای مغیر عقیده کمیسیون
چیست؟
مغیر - نمی دانم مقصود از این پیشنهاد
تحصیل نمایند یا خریداری نمایند چیست؟
علی ای حال برای تحصیل یا خریداری همه
کس بهر شکلی میتواند یا خریداری نماید
یا تحصیل کند یا بخشش دولتی بعد از آنکه ماده
قید کرده است که نباید بیش از این مقدار آراء
منتقل شود.
حالا آن سهام یا بخشش شده باشد
یا خریداری حدش اینست که نرسد بآن حدی که
اکثریت آراء را ببرد
پس ما باید اینجا خیلی شرح بدهیم که
تعارف نباشد خریداری نباشد تحصیل نباشد
هیچ احتیاج به اینها نداریم
آن قسمت ماده دارد که باید بجای
نرسد که در مجموع اکثریت آراء را ببرد
وقتی که اینطور شد بهر نحوی باشد صحت
نخواهد بود
رئیس - رأی گرفته میشود بقبایل
توجه بودن این پیشنهاد آقایانی
که قابل توجه می دانند قیام فرمایند
(کسی برخاست)
قشقائی - ستر دداشتم
رئیس بعد از رأی گرفتن
پیشنهاد آقای طهرانی بمضمون ذیل
خوانده شد
بنده پیشنهاد می نمایم که در آخر ماده

اضافه شود: و الا این امتیاز ملغی خواهد
بود.
طهرانی - قانون همیشه یک ماده جزائی
باید داشته باشد و در اصول جزائی اگر
موضوع معین نشده باشد غلط است و حکم
اواگر معین نشده باشد اثر برش مترتب
نیست.
اینجا البته از هر یک از مواد اصولاً
وقتی متخلف شد آن امتیاز ملغی است
لکن چون یک نظریاتی بخصوص در این
امتیاز پیدا شده است برای ساسین از و کلاء
شوشتری همه حساسند
طهرانی - آقای مغیر هم که قبول
کردند بنابراین اگر این هم اضافه شود
ضرری ندارد
مغیر - بنده همانطور که عرض کردم
در اینجا نظری نیست البته همان طور که
فرمودند ما هم مخالفتی نداریم آقای آقا سید یعقوب
هم همین پیشنهاد را کرده اند
منتهی اگر این عبارت را در ذیل تبصره
بگذارند بهتر است در هر حال شرکای
غیر ایرانی نباید دارای اکثریت آراء
مجموع عمومی شرکت باشند والا این امتیاز
ملغی خواهد بود
طهرانی - بنده قبول کردم در آخر
تبصره اضافه شود
رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید
یعقوب هم در همین زمینه است
آقا سید یعقوب - آقای مغیر که قبول
کردند این را که من پیشنهاد کردم
رئیس - اظهارات آقای مغیر را در بر
قبول پیشنهاد آقای طهرانی بود
(پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب
شرح ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد می کنم که در ذیل تبصره
اضافه شود
چنانچه اکثریت آراء با خارجه باشد
شرکت باطل و موجب الغاء امتیاز خواهد
بود.
رئیس - آقای آقا سید یعقوب
(اجازه)
آقا سید یعقوب - بنده همان طور که
آقای مغیر اظهار کردند نظر من این بود
که در تبصره ذکر شود و همان را قبول کردند
رئیس - پس همان پیشنهاد آقای
طهرانی می شود - یکمرتبه دیگر ماده با
اصلاحاتی که شد قرائت می شود
(شرح آتی خوانده شد)
انتقال این امتیاز بهر نحوی از انحاء
باتیاع خارجه یا شرکتهای خارجی ممنوع
و موجب الغاء امتیاز خواهد بود ولی در صورتی
که مطابق ماده هتم شرکتی تشکیل
شود اتباع خارجه هم می توانند از سهام شرکت
مزبوره خریداری نمایند مشروط بر اینکه
هیچ وقت مجموع سهامی که بخارجه منتقل

می شود باندازه نرسد که اکثریت آراء
مجموع عمومی شرکت را باتیاع خارجه
بدهد.
تبصره - در هر حال شرکاء غیر ایرانی
نباید بهیچوجه دارای اکثریت آراء مجموع
عمومی باشند والا این امتیاز ملغی خواهد
بود.
رئیس - آقای سهراب زاده - پیشنهاد
شما هم در همین زمینه است
رأی گرفته میشود بماده سیزدهم و
تبصره بشرتی که قرائت شد.
آقایانی که موافقت قیام فرمایند -
یاسائی - بنده پیشنهاد تجزیه کرده
بود
(اکثر نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - آقای یاسائی پیشنهاد تجزیه
کرده بودند.
بعضی از نمایندگان - موقع گذشت
رأی داده شد.
رئیس - شوردر کلیات لایحه است.
آقای دکتر آقایان
(اجازه)
دکتر آقایان - موافقم.
رئیس مغالطی ندارد.
آقا سید یعقوب بنده عرض دارم
رئیس - بفرمایید
آقا سید یعقوب - آقای وزیر فواید عامه
تشریف دارند و خیلی خوب شد که شوردر
کلیات این لایحه بود
ما فوق العاده علاقه داشتیم که یک امتیازی
بدست مجلس و بدست وزرای ایران بخود
ایران بیاورد داده شود مسلم است که تمام ماها
یعنی قانون اساسی مشروطیت ایران این
مسئله را ملزم کرده است که تمام امتیازات
باید از این را بیاورد و برود بکمیسیون و بعد
بباید بمجلس و و کلاً باید بدیشت تریبون صحبت
ها شان را بکنند و تصویب شود
غیر از این امتیازی چیزی - در بین
نوده رسمیت نداشته است - غرض این بود و
صحت مادر این امتیاز برای خاطر اینست
که هم وزیر مکرر در این مسئله اظهار
کرده است و هم عقیده ما این بوده است که
امتیازات در دوره مشروطیت هر چه هست
برای آن از مجلس شورای ملی باید امتیاز
داده شود بهیچ جریانی که است و کما
نمیکند در این باب کسی مخالفتی داشته
باشد.
این است که (در این بین صحبت هائی
پیش آمد که گمان میکنم مربوط باین موضوع
نباشد) وزیر فواید عامه خوبست نسبت بیک
جریانی که در وزارت فواید عامه هست یک
تعیققاتی بکنند و بدانند که هر چه را باید از
مجرای خودش عمل کنند
وزیر فواید عامه - آقا مخالفتی که
که مطابق ماده هتم شرکتی تشکیل
شود اتباع خارجه هم می توانند از سهام شرکت
مزبوره خریداری نمایند مشروط بر اینکه
هیچ وقت مجموع سهامی که بخارجه منتقل

ولی در ضمن باید بگویم بنده هیچ
وقتی (باز هم تکرار میکنم) هیچ وقت یک
کاری که از روی منطق و از روی عقل و
از روی دلیل (نه هو و جنجال) از روی
دلیل و از روی سند بشوردرش ایراد گرفت
بنده نکردم و از زمانی هم که بنده آمده ام
نشده است و نخواهد شد.
استدعا میکنم که بعد از این مسائل
بطور کوتاه صحبت نشود من یقین دارم که
ایشان نظری نداشتند ولی ممکن است که
این عبارت کوتاه کتاب در خارج یک صورت
هائی پیدا کند و یک طرز دیگری تعبیر
شود در صورتی که قطع هم دارم که اکثریت
نمیخواهد درباره بنده یک همچو تعبیراتی
بشود.
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی
است
رئیس - رأی گرفته میشود باین قانون
که مشتمل بر پانزده ماده است آقایانی که
تصویب میکنند قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - خبر کمیسیون
فوائد عامه راجع بلوله نفت بیچاره مطرح
است موادش قرائت میشود
(شرح ذیل قرائت شد)
ماده اول - مجلس شورای ملی تصویب
رئیس - بفرمایید
میتواند که شرکت سهامی - و سود و ایران بپانزده
سال دیگر از تاریخ تصویب اجازه اول مصوب
۲۶ رمضان ۱۳۲۹ از اوله های نفت
بیچاره را تا مغز باغ شاه استفاده نماید
ماده دوم - شرکت سهامی سود و
ایران با همان شرایط اجازه نامه ۲۶ رمضان
۱۳۲۹ مجاز است مغز نفت خود را که
در بیرون شهر رشت و در باغشاه واقع است
بوسیله امتداد لوله بمغز داخل شهر رشت
متصل نماید
مدت استفاده از این لوله نامدت استفاده
در لوله بیچاره خاله تا مغز باغشاه خواهد
بود.
ماده سوم - شرکت سهامی سود و
ایران مکلف است که برای هر یوت نفت
یک از لوله عبور کند یکشاهی و پانزده
صدم شاهی بخراند دولت بپردازد.
بقیه مواد همان است که مجلس شورای
ملی در تاریخ ۲۶ رمضان ۱۳۲۹ تصویب
کرده است فقط در ماده چهارم آن اجازه
نامه گاه کار گذاری ۴ نماینده دولت
تقریر یافت.
رئیس - شوردر کلیات است - آقای
آقا سید یعقوب
(اجازه)
آقا سید یعقوب - موافقم
رئیس - آقای دکتر آقایان
دکتر آقایان - عرضی ندارم بمذاکره
مخالف عرض میکنم
رئیس - آقای روحی
(اجازه)

روحی - شده تقاضا میکنم آقای وزیر فواید عامه یا آقای مخبر در این موضوع يك توضیحات جامعی بدهند که اصل قضیه را شاید بعضی آقایان هم نمیدانند مسبوق بشوند که این موضوع چه بوده و عایدات دولت در این باب چه بوده و بالاخره چه باید بشود بعد از این توضیح بنده موافقم

رهنما مخبر - نماینده محترم آقای روحی راجع این قضیه توضیحاتی خواستند که بنده يك قسمت از آن را که مربوط به کمیسیون بوده است عرض میکنم در این کتاب قانون يك اجازه نامه هست که آقایان نمایندگان البته قرائت فرموده اند در صفحه ۶۸۸ راجع با اجازه امتداد لوله نفت بیجار خاله در آن تاریخ مجلس شورای ملی بکمپانی نوبل اجازه امتداد لوله نفتی میدهد که بوسیله آن لوله نفتهایی که وارد میشود بالواله بیاورد بطرف رشت و البته این مسئله برای تسهیل حمل و نقل و برای اینکه يك متاعی از زنان تمام شود بهترین وسیله بوده است. بهین جهت مجلس شورای ملی آن قانون را تصویب میکند و با اجازه کمیانی نوبل اجازه میدهد که نفتهایی که از بلاد کوبه حمل میشود بواسطه همان لوله حمل کنند و بیاورند و بنقاطی که آن لوله کشیده شده است.

این قانون يك مدتی داشته است ولی قبل از آنکه مدت این قانون منقضی بشود کمیانی نوبل برآید و حق خودش را و تمام آن قسمتهای لوله و تشکیلاتی که مال او بوده است میفروشد بیک کمیانی سوئدی که اسم آن کمیانی اسونکا ایران بوده است.

اساساً این اجازه هم يك اجازه انحصاری نیست اگر آقایان نمایندگان محترم متوجه باشند طوری نیست که فقط این شخص باید این کار را بکند.

خیر يك کسی دیگر هم يك اجازه در يك فرسخی و دوفرسخی. پانزده متری همانجا هم بخواهد بگیرد مانعی ندارد و این اجازه مانع الفیر نیست دیگری هم میتواند يك لوله بکشد و این عمل را بکند.

وقتی که کمیانی نوبل قسمت خودش را میفروشد بکمپانی سوئد و ایران وزارت خارجه هم تصدیق میکند.

در اینجا يك ماده دارد که اگر بعد از انتضاء آن مدت دیگر اجازه آن را ندادند کمیانی حق دارد لوله های خودش را با اسبابهایی که در آنجا دارد ببرد و آن ماده را هم که بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است میخوانم.

ماده سه مدت این اجازه پانزده سال خواهد بود و پس از انتضاء مدت برادران نوبل باید تمام لوله منته و اشیاء منقوله خود را برداشته و فقط پل و همزانی را که

برای محافظت لوله بنا نموده اند به احیان املات بلاعرض و اگذار کنند مگر در موردی که با اجازه دولت بدیگری انتقال یابد.

این ماده سه اصل قانون مصوبه مجلس است.

پس بنا بر این چند چیز در اینجا معلوم میشود. یکی اینکه این اجازه اجازه انحصاری نیست و امتیازی نیست که منحصر با او باشد و هر کس دیگری هم بخواهد يك امتیازی بگیرد و لوله بکشد مانعی ندارد و آنچه را که مجلس تصویب کرده یا تصویب میکند مانع از این کار نخواهد بود.

قسمت دوم اینست که این کمیانی سوئد و ایران يك کمیانی بی طرفی است که نسبت بسرمایه آن ها و نسبت بملت آنها همیشه در افکار عمومی يك نظریات مساعدی بوده و يك نظریات ترس و واهمه در کار نبوده است.

شاید نسبت ببعضیها این نظریات باشد و نسبت ببعضیها نباشد و این از آن بعضیهای است که این نظریات درباره او نیست حالا هم که میخواهند اجازه را تمدید بدهند آمده اند يك مبلغی هم زیاد کرده اند بنده آن قسمتش را درست اطلاع ندارم ولی برای مربوط نفت يك شاهی و پانزده صدم شاهی او را ملزم کرده اند بنده.

حالا مصرف این را برای معارف رشت است.

برای مؤسسات آنجا است بنده اطلاع درستی ندارم ولی همین قدر میدانم که این پول را دولت میگیرد.

پس قضیه این بوده است و خلاصه اینکه اساساً يك کمیانی نوبلی يك اجازه پانزده ساله داشته است و قبل از آنکه مدتش منقضی شود آمده است تمام دستگاه خودش را فروخته است بیک کمیانی سوئدی با اسم اسونکا ایران و دولت هم آمده است برای اینکه او بخواهد تجدید کند این را قبول کرده است که برای هر بیتی یکشاهی و پانزده صدم شاهی بدهد و این اجازه هم هیچ مانعی نخواهد بود برای اینکه دیگری هم یا يك سرمایه دار داخلی هم بیاید و این عمل را بکند.

رئیس - آقای افسر (اجازه)

افسر - در اینجا نوشته است یا فی مواد موافق آن موافقت که در رمضان ۱۳۲۹ گذشته است.

در کمیسیون يك اعتباراتی نباشد اصلاح نشود که بر حسب پیشنهاد بنده بود یعنی در یکی از مواد قانون ۱۳۲۹ نوشته شده بود که اگر تجار ایرانی خواستند نهایی خودشان را تجویب بدهند باید با کرجی حاضر کنند و تجویب او بدهند و او در شهر رشت تجویب بدهد.

در کمیسیون پیشنهاد کردیم که این

کدام اصلاح شود. آقای وزیر هم مساعدت کردند و کمیسیون هم رای داد که این لفظ با کرجی از آنجا حذف شود نفت خودشان را به وسیله که ممکن است تجویب بدهند و اختصاص بکرجی نداشته باشد و آن عبارت حذف شد و آقای مخبر گویا فراموش کرده باشند یا از قلم افتاده است حالا اگر اصلاح میشود بفرمائید والا بنده مخالفم.

وزیر فواید عامه - پیشنهادی را که میفرمایند صحبتش شد و چون لازم بود که مذاکراتی بکنیم بنده عرض کردم که خواست خود آقای افسر این مسئله را در مجلس پیشنهاد مذاکره بفرمایند آنوقت بنده قبول میکنم لذا حالا پیشنهاد بفرمایند بنده هم قبول میکنم.

رئیس - علی ای حال این موادی که در این راپرت اشاره بانها شده است باید یکی یکی به مرض مجلس برسد در آن موقع ممکنست حرف زد.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رای میگیریم برای ورود در شور مواد آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد ماده اول (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده اول مجلس شورای ملی تصویب مینماید که شرکت سهامی سوئد و ایران تا پانزده سال دیگر از تاریخ انقضای اجازه اولی مصوب ۲۶ رمضان ۱۳۲۹ از ارله های نفت بیجار خاله تا مخزن باغشاه استفاده نمایند.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - این شرکت سهامی سوئد و ایران يك شرکت معروف و مشهور است که محتاج بتوصیف نیست یا اینکه يك شخص مخصوص است و رئیس خصوصی دارد و بالاخره حرف اینجاست که شما امتیاز بیک اشخاص غیر معلوم مجهولی میدهید.

بنده گمان میکنم در اینجا باید تصریح شود که امتیاز گیرنده کیست و اسمش چیست قید يك شرکت سهامی که این سهام هر روزه قابل نقل و انتقال باشد خوب نیست.

مخبر - عرض کنم که این شرکت موهم نیست و بتصدیق وزارت خارجه هم رسیده است و اسمش هم در اینجا هست (سوئد و ایران) و بفرانسه هم نوشته شده است (اسونکا ایران) و البته وزارت خارجه هم يك شرکت موهمی را چطور میتواند است تصدیق کند؟

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - موافقم.

رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - اینجا در قانونی که قبلاً گذشته دوجی قرار شده است یکی در ماده سه برای مالکین و یکی در ماده پنج راجع بتجار در قسمت ماده پنج بنده خواستم بشکل سؤال از آقای وزیر فواید عامه سؤال کنم.

بر حسب اطلاعاتی که دارند آیا راجع باین قسمت جریانهایی گذشته صحیح بوده است و آیا شکایاتی بوده است و در قسمت ماده سه هم نمی دانم که این جا ممکن بود يك نظریه اتخاذ شود که حقوق مالکین تأمین بشود؟

یعنی در اینجا قرار داده اند که عمارات و پل بعد از پانزده سال بمالکین واگذار شود مگر بشرطی که آخر آن میاید.

بدیهی است در آن وقتی که این نظر گرفته شده است حساب آنهم شده است که آن چیزهایی که باید بمالکین واگذار شود مدت استعمالش چقدر خواهد بود.

حالا پانزده سال دیگر که مدت امتداد داده شود آیا تصور میشود که در آخر پانزده سال دوم چیزی از آنها باقی خواهد ماند که بدست مالکین داده شود؟

آیا ممکن نبود در اینجا يك شرطی بشود که بعد از پانزده سال به چه شکلی آنها بدست مالکین برسد؟ که فعلاً مالکین هم بعد از سی سال بتوانند استفاده از اینها بکنند؟

وزیر فواید عامه - بنده اطلاعی از این قسمت ندارم که شکایات خیلی وارد و قابل ملاحظه در سابق شده است یا نه ولی اساساً نمایند محترم خودشان این مسئله را در نظر خواهند گرفت که اولاً این يك امتیازی نیست و گفتگوی این است که عوض اینکه با چارپا حمل و نقل نفت بشود يك کسی هم بیاید يك لوله بکشد حالا اگر این مسئله عیبی دارد نمیدانم.

اما اساساً ممکن است در این بین يك اختلافی باشد یا نباشد و محل اختلاف و مورد نزاع بین اشخاص بشود.

ولی البته شرط این است که باین شکلی که در ماده چهار نوشته شده عمل شود و اگر کمیانی برخلاف این شرط عمل کرد مثلاً باید دولت اقدام کند رفع شکایات وارد را بکند ولی اگر برخلاف عمل نکرد و شکایاتی که می کنند بی مورد است البته این شکایت هم نباید بشود.

امادر قسمت مالکینی که فرمودند این البته بعد از پانزده سال در چه حالی خواهد بود مسلماً کمیانی آن بناهایی که میکنند لازم دارد و طبعاً وقتی که مشغول کار است

باید يك طوری بکند که بنا قابل انتفاع باشد یعنی مغروبه نباشد و بالاخره قابل استفاده باشد.

ولیکن اساساً بنده این را عرض کنم که بآن اندازه که تسهیل حمل و نقل از ایران از هر جهت و بهر شکلی بآن اهمیت میدهم بهمان اندازه اهمیت باین نمیدهم که يك چهارتا اطاقی که آنجا هست بمالکین داده شود یا داده نشود.

رئیس - ماده دوم (بشرح آتی خوانده شد)

ماده دوم - شرکت سهامی سوئد ایران با همان شرایط اجازه نامه ۲۶ رمضان ۱۳۲۹ مجاز است مخزن نفت خود را که در بیرون شهر رشت و در باغشاه واقع است بوسیله امتداد لوله بمخزن داخل شهر رشت متصل نماید مدت استفاده از این لوله تا مدت استفاده از لوله بیجار خاله تا مخزن باغشاه خواهد بود.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - مرضی ندارم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - عرضی ندارم.

رئیس - آقای افسر (اجازه)

افسر - در اینجا نوشته شده است شرکت سهامی سوئد و ایران و معلوم نیست تبعه چه دولتی است چون ممکن است.

مثلاً این کمیانی سوئدی باشد ولی تبعه ایران باشد بنا بر این لازم است معلوم شود که تبعه سوئد است یا تبعه دولت دیگر و خوبست توضیح بدهند که تابع کدام يك از ممالك است چون در کمیسیون معلوم نشد که به کمیسیون خارجه هم رفته یانه؟ خوبست توضیح بدهند که تابع کدام يك از ممالك است و مرکزش کجاست؟

رئیس - آقای دکتر آقایان (اجازه)

دکتر آقایان - مطابق قوانین تجاری دنیا هر شرکتی تابعیت آن مملکت را دارد که مرکزش در آنجا واقع است.

بنا بر این شرکت سوئد و ایران که مرکزش در مملکت سوئد تشکیل شده است دارای تابعیت قطعی دولت سوئد است.

مخصوصاً این قضیه از مدت یکسال و نیم در وزارت خارجه دقت شد و واقعا دقت را بدرجه رسانیدند که اسباب زحمت شد معذرت بعد ثابت شد و اسنادی خواستند و ارائه داده شد که این کمیانی يك کمیانی سوئدی است.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - کافی است مذاکرات؟

(گفتند بلی)

افسر - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات.

رئیس - بفرمائید.

افسر - يك مطلبی که بالاخره راجع به تابعیت است چون در خارج معین شده در اینجا ننویسند این صحیح نیست و این ماده از مسوود عادی نیست و هنوز بنده متقاعد نشده ام چطور مذاکرات کافی است.

رئیس - شور اول است ممکن است در شور دوم دقت هایی که لازم است بشود معذرت رای میگیریم به کفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(عده قیام نمودند)

رئیس - کافی است.

خطیبی - کافی نبود.

رئیس - اشتباه شد کافی نبود.

آقای تجدد.

(اجازه)

تجدد بنده - يك مطلبی را خواستم تذکر بدهم.

بطوریکه آقا فرمودند مطابق قانون تجارت هیچ شرکتی در ایران تأسیس نمی شود مگر اینکه مرکز آن شرکت در اینجا باشد و خودش هم تابع قوانین مملکتی باشد.

اینجا نوشته میشود شرکت سوئد و ایران در صورتیکه مرکزش جای دیگری است.

آنوقت مجلس شورای ملی نباید يك همچو شرکتی را تصویب بکند در صورتیکه در قانون تجارت تصویب کرده است که هیچ شرکتی در ایران منعقد نمی شود مگر اینکه مرکزش در ایران باشد بنا بر این تصور میکنم

این مخالف با قوانین ایران باشد. بعلاوه معلوم نیست این اجازه نامه در کمیسیون خارجه رفته یا نه.

قاعدتاً اینطور اعتبارات و این جور اجازه ها که داده میشود باید به کمیسیون خارجه هم برود و در آنجا مطرح شود و تشخیص ملیت را کمیسیون خارجه بدهد و اگر کمیسیون خارجه تصویب کرد آنوقت رایوت بدهند لذا باید از دستور خارج شود تا به کمیسیون خارجه برود بعد به مجلس بیاید و مطرح بشود.

وزیر فواید عامه - خیلی بنده متأسفم وقتی که بنای کار میشود اشکالات را از اطراف بر میداریم چهار دستی جمع می کنیم و می آوریم روی هم می ریزیم.

آقا خودشان وضو کمیسیون عدلیه بودند يك اشتباه بزرگی کرده اند و آن این که شرکتی که در ایران بخواهد تشکیل شود باید مرکزش در ایران باشد و به آن ترتیبی است که میفرمایند نه اینکه هر شرکتی در هر جای دنیا تشکیل شد باید مطابق قوانین ما باشد.

در ایران شرکت های خارجی هستند که می آید اینجا مثلاً اجازه می گیرند که ما میخواهیم اینجا اتومبیل رانی بکنیم.

این باعث این نباید بشود که مرکزش را حتماً بیاورد اینجا و يك شرکت ایرانی بشود.

و بعلاوه راجع به آن قسمتهای دیگر هم که فرمودند از مقام ریاست تذکر داده شد که اگر یک چیزهای دیگری هم باشد ممکن است در کمیسیون برای شور دوم دقت شود این خبری است که یکسال پیش از این ماده شده.

خیلی وقت است این خبر داده شده و در شور دوم ممکن است خبر دیگرش که کمیسیون خارجه است آنرا هم بیاورند بعلاوه این اجازه لوله کشی است. امتیاز نیست و هر کس هم میتواند بیاید اجازه بگیرد يك حقی نیست که يك اشخاص را منع کرده باشد.

بنابر این اشکالی ندارد و مدتش هم دارد و سر می آید باید کمیانی تکلیفش را بفهمد. اسبابش را بردارد و ببرد یا نه مشغول باشد بنا بر این تصور میکنم

کارش باشد.

رئیس - ماده سوم (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده سوم - شرکت سهامی سوئد و ایران مکلف است که برای هر يوط نفت که از لوله ها عبور کند یکدک بشاهی و پانزده صدم شاهی بفرانسه دولت بپردازد.

بقیه مواد همان است که مجلس شورای ملی در تاریخ ۲۶ رمضان ۱۳۲۹ تصویب کرده است فقط در ماده چهارم آن اجازه نامه که (کارگزاری) به (نماینده دولت) تغییر یافت.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - اگر چه ممکن است در مقابل این عرض بنده جواب ماده شود که طرف قبول نمیکند لیکن بنده بنا بر يك اطلاعاتی که دارم میدانم طرف قبول می کند و بایستی هم خیلی زود قبول کند.

بنده عرض می کنم این مبلغی که می دهد خیلی کم است و حقش این است که بجای يك شاهی و پانزده صدم صد دینار باشد یا اقلهفتاد و پنج دینار باشد دیگر در دینارش را کم کردن یعنی چه؟

در صورتیکه ما اطلاع داریم که يك منافع زیادی میبرد و اگر این کمیانی دولت ایران را در آن منافع شريك میکرد خیلی خیلی بیش از اینها عاید دولت میشد در هر صورت بنده خواستم پیشنهاد کنم که اقلهفتاد و پنج دینار باشد.

مخبر - هر چند بنده نفهمیدم که مقصود آقای نماینده محترم چیست البته اگر دولت ایران بتواند در تمام شرکت های دنیا شرکت کند که منافع ببرد بنده هم رای خواهم داد ولی بالاخره برای يك اجازه جزئی که نمیشود در تمام این يك لوله ایست که کشیده میشود و باید سر مدت هم لوله هایش را جمع کند ببرد و برای هر يوط نفت هم یکشاهی و پانزده صدم شاهی هم میدهد.

حالا پانزده صدم و هفتاد صدم و بالاخره بدهد این دامنه اش خیلی وسیع است ولی قبول نمکند.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقای آقامیرزا شهاب (اجازه)

آقامیرزا شهاب - بنده هم با کفایت مذاکرات مخالفم و هم با ماده اگر آقایان مذاکرات را کافی میدانند که هیچ والا بنده عراضم را بکنم.

بعضی از نمایندگان - بفرمائید.

آقا میرزا شهاب - مواد مختصری در

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۸۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۸۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۸۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۹۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۹۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۹۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۹۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۹۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۹۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۹۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۹۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۹۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۶۹۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۰۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۰۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۰۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۰۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۰۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۰۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۰۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۰۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۰۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۰۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۱۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۱۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۱۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۱۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۱۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۱۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۱۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۱۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۱۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۱۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۲۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۳۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۳۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۳۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۳۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۳۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۳۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۳۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۳۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۳۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۳۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۴۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۴۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۴۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۴۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۴۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۴۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۴۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۴۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۴۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۴۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۵۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۵۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۵۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۵۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۵۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۵۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۵۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۵۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۵۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۵۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۶۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۶۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۶۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۶۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۶۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۶۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۶۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۶۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۶۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۶۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۷۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۷۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۷۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۷۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۷۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۷۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۷۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۷۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۷۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۷۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۸۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۸۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۸۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۸۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۸۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۸۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۸۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۸۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۸۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۸۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۹۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۹۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۹۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۹۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۹۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۹۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۹۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۹۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۹۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۷۹۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۰۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۰۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۰۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۰۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۰۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۰۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۰۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۰۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۰۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۰۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۱۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۱۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۱۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۱۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۱۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۱۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۱۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۱۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۱۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۱۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۲۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۲۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۲۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۲۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۲۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۲۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۲۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۲۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۲۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۲۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۳۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۳۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۳۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۳۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۳۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۳۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۳۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۳۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۳۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۳۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۴۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۴۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۴۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۴۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۴۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۴۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۴۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۴۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۴۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۴۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۵۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۵۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۵۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۵۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۵۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۵۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۵۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۵۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۵۸

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۵۹

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۶۰

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۶۱

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۶۲

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۶۳

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۶۴

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۶۵

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۶۶

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

صفحه ۱۸۶۷

دوره پنجم

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

مجلس می آید و ما هم میگوئیم مذاکرات کافی است و رای می دهیم. می رود در صورتی که بنده از اشخاصی هستم که درست موضوع را ملتفت نی شوم

حالا میترسم بگویند جرات کردی ولی بعضی دیگر هم شاید مثل بنده ملتفت نشده باشند - اینجا دولت يك امتیاز یعنی يك اجازه داده است به برادران نوبل که يك لوله بکشند از بیجار خاله تارشت بنده با آن مخالف نیستم و مخالف تجدید این اجازه نامه هم نیستم ولی در آن موادی که نوشته شده است برادران نوبل نوشته شده و اول اینکه حالا در خارج يك شرکت سهامی باشد ولی ما آنها را باسم برادران نوبل نوشته ایم

اینجا يك مرتبه تبدیل شده است به شرکت سهامی سوئد و ایران و من هیچ نمی فهمم که شرکت سهامی سوئد و ایران کجا است شرایط چیست مرگش کجا است اعضای چیست ؟ ایرانی چقدر سهم دارد؟ سوئدی چقدر سهم دارد

يك مرتبه ما برادران نوبل را تبدیل کنیم به شرکت سهامی سوئد و ایران و اینجا در برانتر هم نوشته است اسونیسکا پرشیا

بعلاوه این ماده سوم که در اینجا مطرح است و باید یکشاهی و پانزده صدم شاهی بدولت بدهد این يك چیزی است که در واقع بایستی بپردازد گذاشته شود و ببینند کسی بیشتر از این قبول میکند یا نه؟ و این يك شاهی و پانزده صدم از کجا پیدا شده است ؟

دیگر اینکه در ماده ششم این اجازه نامه می نویسد که بعد از پانزده سال عماراتی که در اراضی صاحبان ملك ساخته شده است متعلق بصاحبان ملك است - فقط صاحبان اجازه دارد لوله هایش را جمع کند و ببرد

این اجازه که تجدید میشود باز این عمارات تا پانزده سال دیگر متعلق باوست و به منظور که ارباب زمین باید اجازه بدهد میبایستی از باب این عمارات هم بعد از تاریخ پانزده سال يك اجازه به اشخاص بدهد

خوبست آنرا هم در نظر بگیرند و این موضوع را که عرض کردم آقای مخبر تشریف نداشتند ممکن است مجدداً توضیح بدهند که يك مرتبه چطور شد برادران نوبل را تبدیل بشركت سهامی سوئد و ایران کردید

مخبر بنده از آخر فرمایشات نماینده محترم شروع میکنم و یکی یکی آنچه را که بنده اطلاع دارم توضیح میدهم اولاً فرمودند آیا این موضوع را بزرایه گذارده اند یا نه

برای استعمار خارطه محترمشان مرض

می کنم هر کس بخواهد بیشتر بدهد ممکن است اجازه بگیرد و اوله اش را بکشد و ممکن است شرکت هائی پیدا شود که بجای یکشاهی و پانزده صدم بدهند دولت هم با آنها اجازه میدهد

بنا بر این این از مزایه هم بالاتر است

ما نمی توانیم نداد هر کس ممکن است برود و يك تقاضا نامه بدهد و آن بمجلس بیايد و تصویب شود پس بنا بر این مزایه در مرقمی که يك چنین چیزی را یک نفر امتیاز بگیرد و دیگری این اجازه داده نشود دلی وقتی که بنا به بعد دیگری هم این اجازه داده شود اشکالی نخواهد بود

حالا آمدیم سراغ قسمت که فرمودند عمارات و یلها را بعد از انقضای مدت اجازه اولی چه باید کرد و آیا تکلیف یلها و عمارات چیست تکلیف آنها در ماده سوم معین شده است و بنده آنرا قرائت می کنم میگویند :

مدت این اجازه پانزده سال خواهد بود و پس از انقضای مدت برادران نوبل باید تمام لوله ممتد و اشیاء منقوله خود را برداشته فقط یل و عماراتی را که برای محافظت لوله بنا نهاده اند بصاحبان املاک بلاعوض واگذار کنند مگر در موردی که با اجازه دولت بدیگری انتقال یابد

پس بنا بر این در این جا دو قسمت است

اگر دولت با آنها اجازه نمیدهد آنها حق دارند لوله ها را بر دارند و ببرند و عمارات را بمالكین بدهند

اگر مجلس اینطور تصویب میکند که هیچ والا اگر دولت و مجلس معتقدند که این اجازه را باید تجدید کرد آنوقت نخواهند گفت که این پل را بصاحب ملك واد گذار کنند

اما قسمت اول که فرمودند چطور موسسه نوبل تبدیل بشركت اسونکا ایران شد؟ البته يك نوبلی بوده و کار میکرده است بعد يك شركت بنام شركت سوئد آمده است و از اوجه قرض را خریده است و این خریداری هم با تصویب وزارت خارجه شده است و این را وزارت خارجه يك موسسه سوئدی تشخیص داده است و هنوز هم سوئدی است

حالا این شركت اسونکا ایران آمده است و مجدداً اجازه میخواهد والا آنها صاحب موسسه نوبل نیست بلکه از شش ماه و يك سال قبل هم نوبل نبوده است و مدت شش ماه دارد منتهی میشود اگر مجلس اجازه بدهد بكارش ادامه خواهد داد و اگر اجازه ندهد لوله هایش را بر می دارد و میرود و یلها را هم بصاحبان املاک واگذار میکند

رئیس - دیگر مخالفی ندارد

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - موادی که در این راپورت به آن اشاره شده است به مرض مجلس میرسد

ماده چهارم در این راپورت نیست ولی در قانون سابق هست قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده چهارم - در هر هفته اداره نوبل باید ربع آن مقدار نفتی را که ممکن است از لوله جاری شود برای تجارت نفت فروش اتباع داخله جریان دهد و ترتیب تقسیم جریان این مقدار نفت را تجارت داخله با کمیانی نوبل با اطلاع کار گذاری گیلان خواهند داد مشروط بر اینکه تجارت مزبور فقط خودشان را با کرجی در بیجار خاله حاضر نموده و از اداره نوبل در رشت بوسیله پوشه مخصوص خود یا بواسطه لوله که از انبار نوبل بانبار های شخصی خود خواهند ساخت تحویل بگیرند

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - عرضی ندارم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب آقا سید یعقوب - عرضی ندارم

رئیس - ماده هفتم (بشرح - تی خوانده شد)

ماده ۷ - دهته لوله که اداره نوبل خواهد کشید دو گره و نیم خواهد بود

رئیس - مخالفی ندارد (گفتند خیر)

رئیس - ماده هشتم (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۸ - مستحفظی لوله مزبور با مالکین اراضی است عملیات و مستحفظین تماماً اتباع دولت علیه خواهند بود و حق مستحفظی از کمیانی نوبل برضایت آنان ادا خواهد شد

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی عرضی ندارم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب آقا سید یعقوب موافقم

رئیس - آقای آقا شیخ جلال (اجازه)

آقا شیخ جلال - بنده میخواستم از موقع استفاده کنم و يك سؤالی بکنم راجع به این موضوع

يك دوسه مفصلی در وزارت خارجه و يك دوسه مفصلتری در کار گذاری رشت و يك جریانات خیلی خیلی بدی در این وضعیت بوده است آیا کمیسیون آندوسیه را مطالعه کرده است یا خیر

مخبر - بنده خیلی ممنون میشدم که آقای آقا شیخ جلال راجع بآن دوسه يك اطلاعات بیشتری بفرمایند - یا اینکه تشریف بیاورند در کمیسیون و روی آن فسمتهائی که میفرمایند انگشت بگذارند که اعضای کمیسیون ببینند و مستحضر شوند

رئیس - دیگر مخالفی ندارد

برای اینکه اینهم مثل سیم تلگراف است اگر دوزخ از آن را بریدند مأمور میرزد نوی آن ده صد تومان جریمه میکند

مخبر - اولاً باید توضیح بدهیم که بقیه مواد هم خوانده میشود و اگر آقایان نظریاتی دارند پیشنهاد بفرمایند تا ما در شور دوم آنها را اصلاح کنیم

زاجع بمحافظت لوله ها هم خود صاحب ملك بکمیانی قرار می دهد که در راه مبلغی ببرد و اوله ها را حفظ کند و بقول بعضی منفی بافهای سابق هر ساعت مأمور دولت نباید اینجا و بگوید این لوله زنگ زده است و اسباب زحمت مردم بشود این قانون میگوید خود کمیانی با صاحب ملك قرار بدهند و تا بحال هم همینطور شده است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - ماده نهم (اینطور خوانده شد)

ماده ۹ - اداره نوبل نمی تواند هیچ اسم و رسم بعنوان خسارت لوله یا غیر آن از صاحبان اراضی یا اولیای دولت علیه ایران ادعای خسارتی بنماید و هر گاه اختلافی ما بین کمیانی نوبل و صاحبان اراضی یا مستحفظین او اوردی بدهد تسویه آن در کار گذاری خواهد شد و کمیانی نوبل حق هیچگونه تعرض مستقیماً با آنها نخواهد داشت

رئیس - آقایان دسکتز آقایان و افسر موافقتند آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - چون آقای وزیر فوائد عامه و آقای مخبر فرمودند این همان لایحه سابق است که خوانده می شود

بنا بر این باید در این موادهم کار گذاری بنمایند دولت تبدیل شود و برادران نوبل راهم تبدیل بشركت سوئد و ایران بنمایند

رئیس - پیشنهادی هم کرده اید

آقا سید یعقوب - راجع بماده هشت است

رئیس - بکمیسیون ارجاع می شود

(اینطور خوانده شد)

ماده دهم - این اجازه بهیچ وجه شامل انحصار نیست و دولت علیه می تواند بهر کس بخواهد اجازه تمديد لوله برای نفت بدهد

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - عبارت ماده که نوشته است این اجازه شامل انحصار نیست این مال دوره دوم است خوبست تغییر کند و نوشته شود که این اجازه انحصاری نیست

رئیس - اگر اصلاح عبارتی دارید پیشنهاد بفرمایند شور اول این لایحه تمام شد رأی گرفته میشود بشور دوم این لایحه آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد چند دقیقه تنفس داده میشود

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از يك ربع ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - پیشنهاد آقای یاسائی قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده تقاضا می کنم طرح قانونی راجع باصلاح ماده ۷۱ قانون استخدام کشوری که دو فوریت آن تصویب شده بعد از تنفس جزء دستور مطرح شود

یاسائی - آقایان محترم همه متوجه باصلاح این ماده هستند و راپورتنی که از کمیسیون تجدید نظر در قانون استخدام داده شده و در هر ده دوازده ماده است و دو شور دارد بنده تصور می کنم باالوایی که در کمیسیون ها متراکم است ما نتوانیم موفق بشویم که این ماده را اصلاح کنیم دو فوریت آن هم در مجلس تصویب شده است و می بایستی مقدم بر سایر چیزها مطرح شود

این است که بنده تقاضای کنم الان مطرح شود و در پایان هم اگر نظریاتی دارند بفرمایند و این ماده اصلاح شود و یکمده بدیخت از بدیختی نجات بیابند و بعلاوه آقایان در نظر بگیرند که تاریخ ۹۹ در این مملکت يك تاریخ مشعشعی است و برای مستخدمین دولت يك تاریخ شومی شده است در صورتیکه آن تاریخ ابتدای نهضت اخلاقی در این مملکت بوده است

رئیس - آقای ملا رج راده (اجازه)

ملا فرج الله - بنده قانون استخدام را دارای معایبی می دانم بنظر خودم بعلاوه راپورتنش از کمیسیون بیرون آمده است و تحت طبع است

بعقبه بنده آن باید بمجلس بیاید و هر کس هر نظری دارد بگوید و بگمرتیه آن قانون اصلاح شود و اینکه یکماده آن اصلاح شود و بانی مواد بناند من مخالفم و معتقدم که آن راپورت با این ماده اصلاحیه بگمرتیه بمجلس بیاید و وقتی هم نمیخواهد الان در تحت طبع است و ممکن است برای جلسه آتی به جزء دستور شود و هر کس نظریاتی دارد اظهار کند

وزیر فوائد عامه - بنده می خواهم در اینجا دو مسئله را به مرض آقایان برسانم یکی اینکه يك لایحه اقتصادی داریم که بنده تقاضا کردم جزء دستور شود و از حیث

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

آبادی مملکت اهلیت فوق العاده دارد و باید سعی شود که تصویب شود

دیگر اینکه آیا تصور نمیکنید که در این لایحه که آقای یاسائی پیشنهاد کردند جزء دستور شود لازم است نظر دولت هم جلب شود و بالاخره يك مسئله ای است که خیلی مربوط به کار دولت است و اگر نظر دولت جلب نشود بنده می دانم چه اشکالات بزرگی تولید خواهد شد

بنا بر این بنده معتقدم که اگر موافقت بفرمایند نظر دولت هم جلب شود پس از آن در مجلس مطرح شود بهتر است چون تصویب این لایحه ممکنست باعث ریادی مخارج شود و ممکن است در سال یکی دو ضرر تفاوت پیدا کند

بهر حال بنده می خواهم وارد در جزئیاتش بشوم فقط عرض می کنم که تأمل بفرمایند تا نظر دولت هم جلب شود و از طرف دیگر موافقت بفرمایند که لایحه اقتصادی جزء دستور شود

رئیس آقای امامی (اجازه)

امامی - راپورتنی که از طرف کمیسیون داده شده است و اصلاحاتی که در قانون بعمل آمده با حضور تمام نمایندگان و نت و حضور نماینده فوائد عامه بوده است و با جلب نظر ان ها اصلاح شده است ذکر طرح قانونی آقای اتحاد مطرح میشود از طرف همان اشخاصیکه این طرح را امضا کرده اند يك اصلاحیه هم تقدیم مجلس خواهد شد که عیناً همان ماده اصلاحی کمیسیون خواهد بود در این صورت ما می بینیم که عین همان مطرح شود

رئیس - با اینحال در اینکه این طرح طبقاً ملزم يك مخارجی خواهد بود هیچ تردیدی نیست و نسبت بمخارج باید نظر دولت هم جلب شود ممدلك رأی می گیریم

یاسائی - ممکن است جلسه آتی به جزء دستور شود

رئیس پیشنهاد دیگر از طرف جمعی نر آقایان شده است قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

این بنده پیش نهاد می نمایم لایحه معلمین مدرسه صنعتی در درجه اول جزء دستور گذاشته شود

طهرانی - بدالله نظامی - سلطان - یعقوب الموسوی

رئیس - آقای د کتر آقایان (اجازه)

دکتر آقایان - در اینکه قبل از آخر دوره باید کثرت این آقایان بگذرد و بعلاوه ما يك عده مستخدمین هم داریم که کثرت آنها هم دارد منتهی می شود لازم است برای تجدید کثرت آنها يك فکری کرد تا بمجلس ششم برسم

بنابر این بنده پیشنهاد میکنم آقایان هم موافقت بکنند که يك جلسه معینی برای این کار یعنی تعیین تکلیف مستخدمین و معالین که کثرتشان لازم است تصویب شود معلوم شود

رئیس - رأی گرفته میشود به پیش نهاد آقایان اشخاصیکه موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد لایحه کثرتات معلمین صنعتی ایران و آلمان مطرح است نسبت بدو نفر آن ها لایحه اش حاضر است جزء کمیسیون بودجه راجع به ویلهلم - مایر معلم تجاری برای مدرسه صنعتی قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده اول - دولت مجاز است مسیو ویلهلم مایر تبعه دولت آلمان را از پانزدهم شهریور ۱۳۰۴ الی انقضای سه سال برای معلمی تجاری مدرسه صنعتی دولتی استخدام نماید

ماده دوم - حقوق مسیو مایر در سال دوهزار و یکصد و شصت تومانست که از فرارهای یکصد و هشتاد تومان بمشارالیه پرداخت خواهد شد

ماده سوم - مبلغ دیست و پنجاه تومان بمسیو مایر خرج سفر برای آمدن بایران و در موقع ختم قرارداد هیت مبلغ برای مراجعت بمشارالیه تأدیه شود

ماده چهارم - دولت مجاز است سایر شرایط و مقررات استخدام مسیو مایر را در حدود قانون ۲۳ عرق ۱۳۰۱ تعیین نموده و قرارداد مشارالیه را امضاء نماید

رئیس - شور در کلیات است آقای رهنما (اجازه)

رهنما - موافقم

رئیس - آقای ضیاء صیاء - موافقم

رئیس - آقای کازرونی کازرونی - موافقم

رئیس - آقای دست نجیب دست نجیب - موافقم

د کتر آقایان - مخالفی ندارد

رئیس - بنده وظیفه ام اینست که بپرسم - رأی گرفته میشود برای شور در مواد - آقایان موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده اول بمضمون سابق خوانده شد

رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب آقا سید یعقوب موافقم

رئیس - آقای تجده

ارد خدمت کند یعنی وقتی تصور کرد باندازه خرج سفرش می‌ارزد صرف نظر کند و میل کرد برود یکجای دیگر خدمت کند و برایش بیشتر فایده برد دیگر این منطقی نیست که دوست و چاه نومان هم خرج سفر بگیرد و برود بن تبصره خیلی خوب تبصره‌ایست و مفید است .

رئیس- آقای تجد پیشنهاد تجزیه کرده‌اند . اول رأی گرفته میشود ماده آقاییان که تصویب می کنند قیام نمایند .

(اغلب قیام نمودند)

رئیس- تصویب شده رأی میگیریم تبصره آقاییانی که موافقند قیام نمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس- تصویب شد . رأی گرفته میشود بمجموع ماده و تبصره . آقاییان موافقین قیام فرمایند

(غالب نمایندگان برخاستند)

رئیس- تصویب شده ماده چهارم (بتفصیل گذشته قرائت شد)

رئیس- آقای آقاییان شهاب (اجازه)

آقای میرزا شهاب - بنده يك اصلاح عبارتی نوشته‌ام و آن این است که ۲۲عقرب ۱۳۰۲ اشتباها چاپ شده است باید ۱۳۰۱ باشد .

مخیر- مرجع است

رئیس- این هم اصلاح میشود . رأی گرفته می‌شود ماده چهار با این اصلاح آقاییان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس- تصویب شده شوردرد کلیات مخالفتی ندارد ؟

آقای ارباب (اجازه)

ارباب کیخسرو- بنده راجع باین تبصره اجازه خواستم نوبت به بنده نرسید این تبصره بخودی خود در قانون آمدن بنده آنرا زائد می‌دانم و مضربدانم این تبصره اختیار میدهند که يك کسی بایول این مملکت بیاید و بعد از اینکه اراده دیگری کرد فقط خرج بر گشتن نداشته باشد بله آن لایحه هم که قبل از این گذشت همچو شرطی نداشت

بنده متقدم یکم چه شرایطی در کتراتها بایک جزئیات دیگری لازم است که ذکر شود که اگر يك جهانی برای او پیدا شود آنجهاتش هم مسموعست و دولت قبول کرد دولت بپذیرد اگر دولت قبول نکرد چه شود . و اگر يك جهات دیگر پیدا کرد چه شود .

این شقوق مختلفه دارد و بالاخره حالا که مجلس رأی داد عقیده بنده اینست که

مجلس را بلامذکر کند

رئیس - آقای رضوی
(اجازه)

رضوی - بنده هم يك سوالی داشتم
مخبر-بیاناتی که آقای ارباب فرمودند
صحیح است ولی بنده این تبصره را قبول کردم
نظرم این بود که هرگاه این مستخدم در
موقعی که شرائط کنترانشان را می نویسند
شخصاً خواست بکنترانشان خاتمه بدهد
در این موقع البته حق اخذ خرج مسافرت
را نخواهد داشت و وقتی حق اخذ خرج
سفر خواهد داشت که مطابق شرائط کنترات
رفتار کرده باشد

رئیس - آقای رضوی
(اجازه)

رضوی - بنده خواستم از آقای مخبر
و آقای کفیل وزارت معارف سؤال کنم
که شغل اینها را خوب بود معین کنند که
چه کاری کنند نوشته شده است برای صنف
آهنگری یا نجاری خوب اینها شاگرد
قبول میکنند یا نمیکنند و بالاخره باید
فهمید که اینها چه میکنند
(همه نمایندگان)

رضوی-آقایان بگذارید عرض بنده
تمام شود آنوقت بفرمائید مدرسه رنکرزیکه
چندین سال است در این مملکت دایر است
هنوز مانده ایم که يك شاگردی تربیت
کرده باشد و بجائی فرستاده باشد
استدعا میکنم يك کدام از آقایان شرح
بدهند که این شخص شغل چیست
کفیل وزارت معارف- بنده نمیکند بر گرام
مدرسه صنعتی را خدمت آقای رضوی تقدیم
کنم که بدقت ملاحظه بفرمائید وظائف این
معلمین چیست
جمعی از نمایندگان - مذاکرات
کافیست .

رئیس رأی گرفته میشود باین
لایحه باورقه که مشتمل بر چهار ماده
است

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - اخذ اوراق رأی تمام
شد .

(استخراج آراء بعمل آمد و نتیجه
بطریق ذیل حاصل شد)
ورقه سفید ۸۲ و کبود ۱

رئیس - عده حضار ۹۲ با کثرت ۸۲
رأی تصویب شد

اسامی موافقین آقایان : فرج الله
خان آصف کردستانی - مدرس - محمد
حاج میرزا علیرضا - آشتیانی - میرزا محمد
خان مصدق - قائم مقام - طباطبائی دیبا
فرمند - میرزا سید حسن کاشانی - اکبر
میرزا - هایم - شیروانی - نجات - سید ابراهیم
ضیاء - میرزا صدق خان اکبر

سلطانی - عباس میرزا - ناصرندامانی
میرزا سید احمد بهبهانی - میرزا محمد تقی ذوالقدر
آقا سید مصطفی بهبهانی

دکتر آقایان - افسر - شیخ الاسلام ملایری -
زعیم .

دکتر ضیائی - طهرانی - دکتر امیر
اعلم - امیر حسینخان بختیاری - دست غیب -
حاج شیخ عبدالرحمن صالحی - سلیم ایزدی -
روحی - صدرائی - محمدولی میرزا - محمد -
ولی خان اسدی .

ممتی - دیوان بیگی - میرزا محمود
خان وحید - میرزا یدالله خان - امامی - میرزا
سید احمد احتشام - محمد تقی خان اسعد -
حاج میرزا اسدالله خان - عصر انقلاب - سید الله
خان شادلو .

سهراب خان - ارباب کیخسرو - افشار -
اتابکی - اسکندری - آقا سید علاءالدین
بهبهانی - زاهدی - شوشتری - میرزائی -
کمالوند - میرزا محمدخان وکیل - کازرونی -
میرزا عبدالجسین صدر - اتحاد - سلیمان میرزا -
میرزا رضا خان حکمت - غلامحسین میرزا -
سلطان ابراهیمخان افخمی - میرزا علیسان
خطیبی .

میرزا شهابالدین - دولت آبادی -
رهنا - میرزا حسینخان پیرنیا - تقی زاده -
آقا شیخ هادی طاهری - میرزا عبدالله خان
معتد .

حیدرقلی میرزا حشمتی - شیخ جلال
الدین - آقا سید کاظم یزدی - یحیی زنگنه -
میرزا محمدخان معظمی - یاسائی - کی استوان -
میرزا حسینخان پیرنیا - سید ابو الفتوح
مخالف - آقای آقا شیخ محمد علی
الموتی .

رئیس - بعضی از آقایان تقاضا کرده اند
لایحه توسعه اقتصادی جزء دستور امروز
شود و بعضی از آقایان تقاضا کرده اند جزء
دستور جلسه آتی شود - عده ای هم تقاضای
ختم جلسه کرده اند - گمان میکنم ختم
جلسه مقدم باشد .

بعضی از نمایندگان - صحیح است
وزیر فواید عامه - البته رأی آقایان که
همیشه مطاع و متبع است .

ولیکن بنده میخواهم عرض کنم که
آقایان این مسئله را در نظر بگیرند که اگر
امروز هم ممکن نیست اینکار را شروع
کنند در جلسه آتی باز در اول مجلس يك
کارهای دیگری نباید چون وقت خیلی کم
است تمام میکنم الان لایحه را جزء دستور
جلسه آتی بگذارند که درودتر بگذرد

وزیر مالیه - راجع بذایع چون در اغلب
نقاط يك ترتیبی معمول بوده است و شکایتی
از طرف مردم نشده است وزارت مالیه در
نظر گرفته است که ترتیبی کند که تغییر
در آن قانون داده شود و مالیاتی که ما خود
میشود در سرحد گرفته شود و لایحه آنرا
تقدیم میکنم و استدعا میکنم این لایحه بفرود
بگذرد .

رئیس - عده برای رأی کافی نیست .
ممکن است در جلسه آتی راجع بفرود
این لایحه رأی بگیریم - پیشنهاد آقای

طهرانی هم که راجع باضافه شدن عده جلسات
است موکول ببعد میشود .

بنابراین جلسه آتی هم انروز یکشنبه
مطابق معمول دستور همان لایحه اقتصادیات و
بقیه دستور امروز

(مجلس سه ربع بعد از ظهر
ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی
سید محمدتدین

منشی مشهاب
منشی - علی خطیبی

جلسه ۲۴۲

صورت مشروح مجلس
یکشنبه چهارم بهمن ماه
هزار و سیصد و چهار
مطابق نهم رجب هزار و
سیصد و چهل و چهار

مجلس دو ساعت قبل از ظهر برپاست
آقای تدین تشکیل گردید

(صورت مجلس پنجشنبه اول
بهمن ماه را آقای آقا میرزا
شهاب قرائت نمودند)

رئیس - آقای شیروانی
(اجازه)

شیروانی - قبل از دستور
رئیس - آقای افسر

محمد هاشم میرزا افسر - قبل از
دستور .

رئیس - آقای طهرانی
طهرانی - عرض ندارم

رئیس - آقای رضوی
رضوی - اینجا سوالی که بنده در لایحه

دولت کردم و جوابی که آقای کفیل وزارت
معارف دادند در صورت جلسه نداشت .
سوالی بنده کردم که شغل این معلم نجاری
چيست و چطور است و جوابی که آقای
کفیل دادند هرچه گوش دادم در صورت
مجلس نبود تقاضا میکنم یادداشت شود .
رئیس - آقای رهنا .

رهنا - عرض ندارم .

رئیس - نسبت بصورت مجلس ایرادی
نیست ؟

بعضی از نمایندگان - خیر
رئیس - صورت مجلس تصویب شد
آقای شیروانی
(اجازه)

شیروانی - بنده قبل از این که توجه
آقایان نمایندگان را بتسریع در تصویب
لوايح جلب کنم عرض می کنم خود بنده
هم تصمیم داشتم يك قدری کم تراوقات مجلس
را تضییع کنم و اسباب تضییع آقایان
نشوم .

ولی يك مسائلی هست که بمقتد بنده
وقتی اهمیت آنها معلوم شد در درجه اول
قضایا قرار میگیرند قبلا باید يك ملتی
وجود داشته باشد که آن ملت مجلس
بخواهد .